

X kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

**Komisja
Edukacji
i Nauki**

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

- **PODKOMISJI STAŁEJ DO SPRAW
WSPÓŁPRACY Z ORGANIZACJAMI
POZARZĄDOWYMI, SAMORZĄDOWYMI
I ZWIĄZKAMI ZAWODOWYMI
(NR 23)
z dnia 16 września 2026 r.**

Pełny zapis przebiegu posiedzenia Komisji Edukacji i Nauki

– podkomisji stałej do spraw współpracy z organizacjami pozarządowymi, samorządowymi i związkami zawodowymi (nr 23)

16 września 2026 r.

Podkomisja stała do spraw współpracy z organizacjami pozarządowymi, samorządowymi i związkami zawodowymi, obradująca pod przewodnictwem posła **Lucjana Marka Pietrzczyka (KO)**, przewodniczącego podkomisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

– dyskusja na temat programów mentoringowych i tutoringowych w szkołach i na uczelniach.

W posiedzeniu udział wzięli: **Ewelina Walendziak-Genco** zastępca dyrektora Departamentu Analiz Strategicznych i Popularyzacji Nauki Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, **Aneta Purzycka** specjalista w Departamencie Wychowania i Profilaktyki Ministerstwa Edukacji Narodowej, **dr hab. inż. Janusz Uriasz** przewodniczący Polskiej Komisji Akredytacyjnej wraz ze współpracownikami, **prof. dr hab. Radosław Koszewski** członek Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego, **prof. dr hab. Zbigniew Marciniak** doradca przewodniczącej Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich ds. funkcjonowania systemu edukacji i nauki w kraju i za granicą, **Lesław Ordon** zastępca przewodniczącego Krajowej Sekcji Oświaty i Wychowania Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność”, **Edyta Kościelska** pełnomocnik Krajowej Reprezentacji Doktorantów ds. organizacji XX-lecia KRD i **Monika Lisiecka** przewodnicząca Zespołu ds. dostępności KRD, **hm. Adam Paczyna** sekretarz generalny Związku Harcerstwa Rzeczypospolitej, **prof. dr hab. Agnieszka Cybal-Michalska** przewodnicząca Komitetu Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk, **Jacek Sztolcman** kierownik Centrum Współpracy i Dialogu Uniwersytetu Warszawskiego, **Dorota Marszałek** specjalista ds. wsparcia projektów studenckich w Inkubatorze Uniwersytetu Warszawskiego, **Justyna Kozera** dyrektor Centrum Kariery i Relacji z Absolwentami Szkoły Głównej Handlowej, **Alina Kozińska-Bałdyga** wiceprezeska Federacji Inicjatyw Oświatowych wraz ze współpracownikami oraz **Jacek Tkaczuk** i **Tomasz Sąsiadek** założyciele platformy mentoringowej Mentiway.

W posiedzeniu udział wzięła pracownik Kancelarii Sejmu: **Agnieszka Kalinowska-Wójcik** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodniczący poseł Lucjan Marek Pietrzczyk (KO):

Szanowni państwo, rozpoczynamy naszą pracę. Radość moja jest duża, że tak liczne grono zebrało się dzisiaj, bo skoro jesteście, to znaczy, że i wy uznajecie, że temat jest ważny.

Otwieram posiedzenie podkomisji stałej do spraw współpracy z organizacjami pozarządowymi, samorządowymi i związkami zawodowymi.

Stwierdzam kworum.

Witam szanownych państwa. Spróbuję przywitać każdego z nazwiska, aczkolwiek mogę się tutaj pomylić, mimo że będę się bardzo starał, więc gdybym czynił jakieś pomyłki, to bardzo proszę poprawiać.

Witam pana Zbigniewa Marciniaka. Witam panią Agnieszkę Cybal-Michtę...

Przewodnicząca Komitetu Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk prof. dr hab. Agnieszka Cybal-Michalska:

Michalską.

Przewodniczący poseł Lucjan Marek Pietrzczyk (KO):

Michalską. Byłem jak prorok... Będę się mylił. Witam panią Małgorzatę Zdunek. Witam pana Janusza Uriasza. Witam pana Lesława... Ordos? Ordos.

Zastępca przewodniczącego Krajowej Sekcji Oświaty i Wychowania Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność” Lesław Ordon:

Ordon.

Przewodniczący poseł Lucjan Marek Pietrzczyk (KO):

Ordona – tego z Reduty. A więc witam. Witam pana Jacka Sztozom...

Kierownik Centrum Współpracy i Dialogu Uniwersytetu Warszawskiego Jacek Sztolcman:
Sztolcmana.

Przewodniczący poseł Lucjan Marek Pietrzczyk (KO):

Sztolcmana. Witam panią Edytę Kościelską, panią Monikę Lisiecką, pana Radosława Koszewskiego, panią Anetę...

Specjalista w Departamencie Wychowania i Profilaktyki Ministerstwa Edukacji Narodowej Aneta Purzycka:

Purzycką.

Przewodniczący poseł Lucjan Marek Pietrzczyk (KO):

...Różycką i panią Dorotę Marszałek.

Jeżeli ktoś teraz doszedł, to też witam.

Odnoszę się do zapisywania i troszkę moje widzenie świata się zmieniło: ten schemat, że dziewczęta piszą ładniej od panów – nie zawsze, jak widać, tak się to dzieje.

Porządek dzisiejszego posiedzenia to dyskusja na temat programów mentoringowych i tutoringowych w szkołach i na uczelniach. Mam pytanie: czy są uwagi do porządku dziennego? Nie ma, nie widzę. Przechodzimy do jego realizacji.

Zanim oddam głos pierwszej osobie, chciałbym państwu powiedzieć, że ten temat jest mi szalenie bliski i jestem ciekaw, co dzieje się w świecie mentoringu i tutoringu w naszej oświatowej, uczelnianej, akademickiej rzeczywistości, bo – bardzo się cieszę – na pierwszej stronie informacji ministra edukacji jest nawiązanie wprost do tego, co ja robię. Otóż, jestem instruktorem harcerskim, mam nadzieję, że znakomitym harcmistrzem. W pracy harcerskiej, co państwo, mówiąc o mentoringu i tutoringu, pewnie też czujecie, jest jedno narzędzie bardzo efektywne, ale bardzo wymagające. To się nazywa – i to jest narzędzie wychowawcze – „przykład osobisty instruktora”. Jak ktoś był w harcerstwie, to wie, że relacje są bardzo, bardzo bliskie między tymi największymi a tymi najmniejszymi. Jeżeli się pracuje z młodzieżą na bieżąco, to jest się bez przerwy – oprócz tego, co się mówi, jest się ocenianym całym sobą. A więc to, co się robi przede wszystkim, więc i przykład osobisty, i jak się mówi, co się mówi, czy się ma guziki zapięte – wszystko, wszystko. Tak więc, tak jak widzicie państwo, to jest dla mnie też chleb codzienny.

W związku z tym proszę o zabranie głosu przedstawiciela Ministerstwa Edukacji Narodowej. Wiem, że były jakieś problemy...

Specjalista w MEN Aneta Purzycka:

Dzień dobry.

Przewodniczący poseł Lucjan Marek Pietrzczyk (KO):

Ale się rozwiązały.

Specjalista w MEN Aneta Purzycka:

Tak, rozwiązały się szybko.

Dzień dobry, witam państwa serdecznie. Przedstawię informację ministra edukacji przygotowaną na dzisiejsze posiedzenie podkomisji. Ona jest dość obszerna, więc troszeczkę cierpliwości.

Minister edukacji uznaje, że metody i formy pracy proponowane szkołom przez organizacje pozarządowe sprzyjają nawiązywaniu koleżeńskich relacji, budowaniu poczucia sukcesu i sprawczości, a w konsekwencji – podnoszeniu poczucia własnej wartości. Inicjatywy i przedsięwzięcia podejmowane przez organizacje pozarządowe mają znaczący wpływ na uczniów i nauczycieli, przyczyniając się do wyzwalań społecznej aktywności oraz nabywania wielu cenionych kompetencji, takich jak umiejętność komunikowania się lub współdziałania, sprzyjając

zaspokajaniu poczucia afiliacji w grupie. Udział uczniów w projektach realizowanych przez organizacje pozarządowe stanowi istotną informację zwrotną dla wychowawców, nauczycieli i pedagogów szkolnych na temat rozwoju emocjonalnego uczniów oraz progresji wychowawczej.

Minister edukacji dostrzega w organizacjach pozarządowych ważnego partnera społecznego wspierającego edukacyjną, wychowawczą i profilaktyczną działalność szkół i placówek systemu oświaty.

Współczesne organizacje pozarządowe, w tym organizacje harcerskie odgrywają ważną rolę wspierającą szkoły i placówki w procesie edukacji, a także w zakresie wychowywania dzieci i młodzieży do tradycyjnych wartości oraz bezpieczeństwa. Organizacje harcerskie wykorzystują zorganizowane formy działań i nowoczesne metody pracy z młodzieżą. Idea harcerstwa, to m.in. służba i pomoc bliźniemu, kształtowanie postaw patriotycznych, braterstwa, przyjaźni, zaangażowanie w pracy, sprawiedliwość, wolność i pokój. Zadania wychowawcze organizacji harcerskich doskonale wpisują się w treści i działania wychowawcze określone w programie wychowawczo-profilaktycznym szkół i placówek.

Skuteczne działania w zakresie realizacji wychowawczej roli szkoły oraz wspomagania rozwoju dzieci i młodzieży oparte są na współpracy wielu instytucji, kuratorów oświaty, organów prowadzących, organizacji pozarządowych, szkół, specjalistów i innych podmiotów realizujących zadania edukacyjne i wychowawcze na rzecz dzieci i młodzieży.

Zgodnie z art. 86 ustawy – Prawo oświatowe „w szkole i placówce mogą prowadzić działalność, z wyjątkiem partii i organizacji politycznych, stowarzyszenia i inne organizacje, a w szczególności organizacje harcerskie, których celem statutowym jest działalność wychowawcza albo rozszerzanie i wzbogacanie form działalności dydaktycznej, wychowawczej, opiekuńczej i innowacyjnej szkoły lub placówki”.

Podjęcie tych działań wymaga zgody dyrektora szkoły lub placówki, wyrażonej po uprzednim uzgodnieniu warunków tej działalności oraz po uzyskaniu pozytywnej opinii rady szkoły lub placówki i rady rodziców.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi stanowi istotny element działalności szkoły. Szkoła wychowuje i kształtuje postawy społeczne, uczy bycia odpowiedzialnym za siebie i innych, a przede wszystkim wyposaża w wiedzę, umiejętności i kompetencje, aby w przyszłości młodzi ludzie stali się świadomymi, kreatywnymi i wrażliwymi członkami społeczności, w której funkcjonują. Celem wychowania jest wspieranie dzieci i młodzieży we wszechstronnym rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełni dojrzałości fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej oraz dbającej o zdrowie własne i innych osób.

Podejmowane przez organizacje pozarządowe inicjatywy i działania wzmacniają przedsięwzięcia i pracę dydaktyczno-wychowawczą w szkołach i placówkach. Organizacje prowadzą działania mające na celu kształtowanie aktywnej i prospołecznej postawy wśród dzieci i młodzieży. Dużą uwagę skupiają na kształtowaniu postaw sprzyjających rozwojowi indywidualnemu i społecznemu uczniów przez kształtowanie postaw obywatelskich, naukę szacunku dla innych ludzi, kreatywności, przedsiębiorczości, uczciwości i wiarygodności.

Minister edukacji narodowej powołała Zespół do spraw współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Minister edukacji wspiera dyrektorów szkół i placówek w zakresie wielostronnej współpracy z organizacjami pozarządowymi. Minister edukacji podjęła decyzję o wzmocnieniu tej współpracy z doświadczonymi organizacjami pozarządowymi, dla których istotne jest dobre funkcjonowanie uczennic i uczniów w przyjaznej atmosferze w szkołach i placówkach, w pełni realizujących cele i zadania edukacyjne, wychowawcze i profilaktyczne, kształtujących właściwe postawy dzieci i młodzieży.

Dialog i współpraca podejmowane są na forum Zespołu do spraw współpracy z organizacjami pozarządowymi, które dla dobra polskiej oświaty zgodnie z przepisami ustawy – Prawo oświatowe aktywnie wspierają szkoły i placówki w ich działalności.

20 czerwca 2024 r. zarządzeniem w sprawie powołania Zespołu do spraw współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz zarządzeniem ministra edukacji z dnia 13 września 2024 r. zmieniającym zarządzenie w sprawie powołania Zespołu do spraw współpracy z organizacjami pozarządowymi minister edukacji powołała Zespół do spraw współpracy z organizacjami pozarządowymi. Minister edukacji ustanowiła skład zespołu w liczbie 45 przedstawicieli organizacji pozarządowych wyłonionych w otwartym naborze ofert ogłoszonym na stronie internetowej Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Zadaniem zespołu jest przygotowanie propozycji rozwiązań dotyczących współpracy organizacji pozarządowych ze szkołami i placówkami, w szczególności w zakresie: organizacji pracy przedszkoli, szkół i placówek; działalności edukacyjnej, wychowawczej, profilaktycznej i opiekuńczej; rozszerzania i wzbogacania form działalności dydaktycznej, wychowawczej, opiekuńczej i innowacyjnej; ruchu artystycznego; praw dziecka i ucznia; kompetencji kadry pedagogicznej i kierowniczej; wyrównywania szans edukacyjnych; działalności związanej z organizacją czasu wolnego dzieci i młodzieży; współpracy z rodzicami uczniów; edukacji włączającej i profilaktyki zdrowia psychicznego.

Na posiedzeniach zespołu i w grupach roboczych omawiano kierunki przygotowywanych zmian programowych w edukacji od roku szkolnego 2025/2026 i 2026/2027 w poszczególnych obszarach i wypracowano rekomendacje do poszczególnych działań. Zadania statutowe organizacji pozarządowych w zakresie wychowania często wpisują się w treści i działania wychowawcze określone w programie wychowawczo-profilaktycznym szkół i placówek.

Współpraca w ramach „Narodowego programu zdrowia na lata 2021–2025”. Na podstawie art. 14 ust. 1 w związku z art. 13 pkt 2 lit. a ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym i rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie „Narodowego programu zdrowia na lata 2021–2025” minister edukacji ogłaszał otwarte konkursy ofert z zakresu zdrowia publicznego w ramach zadania: „Realizacja projektów i programów edukacyjnych, wychowawczych, interwencyjnych oraz profilaktycznych opartych na podstawach naukowych, w tym programów profilaktyki uniwersalnej, wskazującej i selektywnej”.

W ramach „Narodowego programu zdrowia na lata 2021–2025” Ministerstwo Edukacji Narodowej realizowało we współpracy z organizacjami pozarządowymi projekty z zakresu zdrowia publicznego, w tym na przykład: „Pozytywny klimat szkoły” (2021–2023).

W ramach projektu zrealizowano:

„Poradnia on-line”. Zadanie polegało na utworzeniu z udziałem publicznych i niepublicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych sieci wsparcia dla uczniów/wychowanków, nauczycieli wynikającej w szczególności z doświadczeń pandemii i po powrocie do szkół po nauce zdalnej, z wykorzystaniem portalu Poradni on-line „Zawsze jest jakieś wyjście”.

„Platforma do diagnozy”. Zadanie polegało na przeprowadzeniu badania pilotażowego w szkołach i placówkach oraz opracowaniu rekomendacji działań wychowawczo-profilaktycznych do zastosowania w szkole i placówce na podstawie wyników diagnozy oraz zbadaniu skuteczności ich wdrożenia, poprzez wykorzystanie Platformy do diagnozy, szkolenia dla dyrektorów, pracowników szkół i placówek z obsługi narzędzia informatycznego, interpretowania i zastosowania uzyskanych rekomendacji oraz określenie i wprowadzanie koniecznych modyfikacji funkcjonalnych i merytorycznych Platformy do diagnozy.

„Szkolna sieć wsparcia”. Zadanie polegało na utworzeniu i kontynuacji szkolnego systemu sieci wsparcia rówieśniczego z wykorzystaniem idei wolontariatu poprzez umożliwienie uczniom i uczniom zaangażowania się w działania na rzecz pomocy rówieśnikom z możliwością usprawniania własnych umiejętności intrapsychicznych, interpersonalnych i społecznych oraz przygotowanie nauczycieli cieszących się wysokim poziomem zaufania w środowisku szkolnym do roli opiekunów młodzieży z sieci wsparcia rówieśniczego, w tym dokonanie wyboru koordynatora projektu w szkole.

„Klimat szkoły”. Zadanie polegało na realizacji w szkołach i placówkach projektów: „Pozytywna komunikacja – Porozumienie bez przemocy” oraz „Mediacje rówieśnicze i mediacje szkolne w edukacji”, dostosowaniu projektu „Pozytywna komunikacja” dla poziomu klas IV–VIII szkół podstawowych, a także na upowszechnieniu zadania i dobrych praktyk w ramach kampanii informacyjno-edukacyjnej.

Szkolenia prowadzono z wykorzystaniem materiałów: „Porozumienie w szkole. Podręcznik dla nauczycieli”, „Droga do porozumienia. Podręcznik dla rodziców”, „Komunikacja bez przemocy. Podręcznik szkoleniowy”, kwestionariusz klimatu szkoły, program szkolenia on-line „Porozumienie bez przemocy”; oraz narzędzi: diagnoza gotowości szkoły do przyjęcia programu mediacji; standardy mediacji rówieśniczych, mediacji w konfliktach rówieśniczych, szkolnych; szkolenie z zakresu mediacji szkolnych, rówieśniczych i oświatowych; program szkolenia on-line „Mediacje”; niezbędnik mediatora; materiały dla mediatora; kwestionariusz klimatu szkoły.

„Pozytywna szkoła” (2022–2024). W ramach projektu zrealizowano:

„Promocja i profilaktyka zdrowia psychicznego”. Zadanie polegało na przeprowadzeniu szkoleń dla nauczycieli, które przygotowują ich do realizacji programów promocji zdrowia

psychicznego, programów profilaktyki uniwersalnej, selektywnej lub wskazującej, w tym programów rekomendowanych, a także wdrożeniu tych programów, w tym działań interwencyjnych, w szkołach i placówkach.

„Szkolny wolontariat”. Zadanie polegało na przygotowaniu i realizacji projektu edukacyjnego, wychowawczego lub społecznego skierowanego do szkół, utworzeniu szkolnej/międzyszkolnej sieci wsparcia rówieśniczego do realizacji zadań określonych w tym projekcie, wykorzystania idei wolontariatu w działaniach skierowanych jednocześnie do społeczności szkolnej i środowiska lokalnego.

„Standardy wsparcia dziecka”. Zadanie polegało na wypracowaniu standardów i podniesieniu jakości pracy z dzieckiem, uczniem i rodziną w zakresie psychoterapii i pomocy psychologicznej w publicznych i niepublicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych, w tym specjalistycznych, oraz w placówkach wychowania przedszkolnego, szkołach i placówkach.

„Wolontariat na rzecz wsparcia rówieśniczego w ochronie zdrowia psychicznego dzieci i uczniów”, w latach 2023–2025. Zadanie polegało na opracowaniu i wdrożeniu programu wsparcia rówieśniczego na rzecz ochrony zdrowia psychicznego dzieci i uczniów w szkołach ponadpodstawowych oraz placówkach i ocenie jego skuteczności. Program powinien spełniać kryteria wysokiej jakości i uwzględniać strategię profilaktyczną – czyli sposoby postępowania wywodzące się z modeli teoretycznych wyjaśniających zachowanie człowieka oraz mechanizmy rozwoju zaburzeń i zachowań problemowych – mające istotny wpływ na osiągnięcie celów założonych w programie.

„Zobacz emocje” to są lata 2024–2025. Zadanie polegało na przygotowaniu i przeprowadzeniu w szkołach i placówkach programów z zakresu psychoedukacji jako procesu, w ramach którego nabywa się wiedzę na temat funkcjonowania umysłu i emocji oraz uczy się skutecznych strategii radzenia sobie z trudnościami. W wyniku wdrożonych w szkołach i placówkach programów ma nastąpić: poprawa samopoczucia i dobrostanu psychicznego – poznanie siebie i swoich reakcji emocjonalnych, które pozwolą zrozumieć potrzeby i ograniczenia; radzenie sobie z trudnościami – umiejętne wykorzystanie narzędzi do skutecznego radzenia sobie z symptomami kryzysu, stresu, lęku, itp.; poprawa relacji interpersonalnych – nauka pozytywnej komunikacji, budowanie zdrowych relacji oraz rozwój empatii i troski o innych; zapobieganie stygmatyzacji – prewencja i zmniejszenie liczby zachowań negatywnych związanych z odbiorem u siebie i innych objawów zaburzeń zdrowia psychicznego i korzystanie z pomocy specjalistycznej jako wynik edukacji na temat zdrowia psychicznego.

„Przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej – realizacja projektów edukacyjnych” to rok 2025. W wyniku realizacji zadania projekty edukacyjne zostaną zaprezentowane społeczności na poziomie lokalnym, regionalnym, ogólnopolskim przez 12 organizacji pozarządowych. Zadanie polega na przeprowadzeniu – projektu edukacyjnego, który składał się powiązanych ze sobą z modułów: „Dobre praktyki” – upowszechnienie ciekawych i skutecznych projektów/programów zrealizowanych w szkołach i placówkach; „Deбата” – dyskusja w gronie ekspertów nad aktualnymi wynikami badań z zakresu zdrowia publicznego, profilaktyki uzależnień w kontekście przeciwdziałania przemocy rówieśniczej oraz strategiami poprawy.

To ważne elementy profilaktyki zdrowia psychicznego. Zadania miały także na celu szersze upowszechnienie dobrych praktyk i zaktywizowanie środowiska szkolnego do poszukiwania rozwiązań uprzedzających kryzysy zdrowia psychicznego.

Projekt „Peer support”. Od 2024 r. Ministerstwo Edukacji Narodowej we współpracy partnerskiej z Fundacją Rozwoju Systemu Edukacji i Fundacją „Instytut Edukacji Pozytywnej” współrealizuje projekt w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021–2027 (FERS), priorytet FERS.05 – Innowacje społeczne, działanie 05.01 – Innowacje społeczne.

Grupę docelową projektu stanowią psycholodzy i pedagodzy szkolni pracujący w szkołach ponadpodstawowych na terenie Polski. Projekt przewiduje udział 400 osób z 200 szkół do pełnienia w projekcie roli koordynatorów/koordynatorek szkolnych.

Podstawowym celem projektu było opracowanie i przetestowanie metody wsparcia dla uczniów/uczennic w kryzysach psychicznych, opartej o wsparcie rówieśnicze, tzw. metodę peer support.

Rządowy program wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży z Ukrainy...

Przewodniczący poseł Lucjan Marek Pietrzych (KO):

Przepraszam bardzo...

Specjalista w MEN Aneta Purzycka:

Tak?

Przewodniczący poseł Lucjan Marek Pietrzczyk (KO):

Taka się sytuacja zdarzyła, że o godzinie 9.00 mamy ogłoszone głosowania...

Specjalista w MEN Aneta Purzycka:

OK.

Przewodniczący poseł Lucjan Marek Pietrzczyk (KO):

...porządkowe. Z materiałów, które dostaliśmy, tych głosowań jest dwa.

I teraz mamy dwa wyjścia, więc jako ludzie wolni mamy wybór. Pierwsza propozycja: że my idziemy, a państwo czekacie. Jeżeli nie będzie jakichś zbędnych dyskusji, to myślę, że to potrwa do godziny 9.10 i wracamy. A drugie wyjście jest takie... Ponieważ my z panią poseł mamy materiał przygotowany przez Ministerstwo Edukacji Narodowej, ja już chytrze go też przejrzałem, i propozycja druga jest taka, że pani będzie kontynuowała i jak skończy, to czekacie państwo na nas.

Sekretarz Komisji Agnieszka Kalinowska-Wójcik:

Nie, absolutnie.

Przewodniczący poseł Lucjan Marek Pietrzczyk (KO):

Nie może tak być? I widzicie: „już był w ogródku, już witał się z gąską”.

A więc ogłaszam przerwę. Do kiedy? Do końca przerwy – inaczej nie mogę tego lepiej powiedzieć. Do zobaczenia.

[Po przerwie]

Przewodniczący poseł Lucjan Marek Pietrzczyk (KO):

Melduję posłusznie, że znowuż jestem i dziękuję za wyrozumiałość. Kontynuujemy, bardzo proszę.

Specjalista w MEN Aneta Purzycka:

Rządowy program wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży z Ukrainy. Szczegółowe zasady realizacji zadań i dofinansowania określają przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 lipca 2025 r. w sprawie szczegółowych warunków udzielania wsparcia w zakresie wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży objętych rządowym programem wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży „Przyjazna szkoła” w latach 2025–2027. Program jest finansowany ze środków programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021–2027.

Głównym celem programu jest lepsze dostosowanie środowiska szkolnego do potrzeb uczniów i uczennic z Ukrainy z doświadczeniem migracji i uchodźstwa. Wśród zadań realizowanych z programu jest m.in.: wsparcie psychologiczne uczniów i uczennic, również polskich, ich rodziców oraz opiekunów prawnych; doradztwo zawodowe i wsparcie uczniów i uczennic z doświadczeniem migracji i uchodźstwa w procesie wejścia na rynek pracy; wsparcie kadry szkolnej, w tym w obszarze edukacji międzykulturowej i pracy w środowisku uwzględniającym doświadczenia migracji i uchodźstwa.

Przyznawanie honorowych patronatów przedsięwzięciom prowadzonych przez organizacje pozarządowe. Ważną formą współpracy ministra edukacji z organizacjami pozarządowymi jest przyznawanie patronatu honorowego ministra edukacji dla ciekawych, nowatorskich i edukacyjnie znaczących inicjatyw podejmowanych przez organizacje. Informacje o zasadach przyznawania patronatu honorowego lub udziału ministra edukacji w Komitecie Honorowym oraz stale aktualizowany wykaz przyznanych patronatów jest dostępny na stronie internetowej Ministerstwa Edukacji Narodowej, pod linkiem: patronaty–ministra.

Specjalistyczne centra wspierające edukację włączającą. W MEN trwają prace nad wprowadzeniem do przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe nowego zadania przedszkoli i szkół specjalnych oraz placówek, o których mowa w art. 2 pkt 7 wyżej wymienionej ustawy. Zadanie to będzie polegało na możliwości tworzenia w strukturze danej jednostki systemu oświaty specjalistycznego centrum wspierającego edukację włączającą (SCWEW).

SCWEW będzie realizowało działalność edukacyjno-szkoleniową i doradczą skierowaną do kadry ogólnodostępnych oraz integracyjnych przedszkoli i szkół w zakresie zapewniania

dzieciom i uczniom z różnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi możliwości pełnego uczestnictwa w ogólnodostępnej ofercie edukacyjnej na wszystkich poziomach kształcenia, wspólnie z rówieśnikami i jak najbliżej ich miejsca zamieszkania.

Zadania SCWEW będą obejmowały doradztwo dla dyrektorów przedszkoli i szkół oraz nauczycieli w zakresie zapewniania dostępności w edukacji, w tym rozpoznawania oraz usuwania barier i ograniczeń utrudniających funkcjonowanie ucznia, proces kształcenia i jego uczestnictwo w życiu przedszkola lub szkoły. W trakcie prowadzonych dla nauczycieli konsultacji, lekcji otwartych oraz superwizji koleżeńskich nauczyciele centrum będą wspierali ich w planowaniu i realizacji zadań związanych z rozpoznawaniem potrzeb uczniów, dostosowywaniem procesu kształcenia oraz udzielaniem pomocy psychologiczno-pedagogicznej zgodnie z potrzebami uczniów, w tym poprzez stosowanie w codziennej praktyce strategii uniwersalnego projektowania i racjonalnych usprawnień na przykład z wykorzystaniem sprzętu specjalistycznego. Dodatkowo wśród fakultatywnych zadań SCWEW znajdzie się prowadzenie – zgodnie z potrzebami przedszkoli i szkół objętych wsparciem centrum – wypożyczalni sprzętu specjalistycznego, pomocy dydaktycznych, zaadaptowanych do potrzeb uczniów z niepełnosprawnościami podręczników szkolnych i materiałów edukacyjnych.

SCWEW będą uzupełniały istniejącą sieć wspomagania przedszkoli i szkół oraz współpracy i samokształcenia dla nauczycieli prowadzoną przez placówki doskonalenia nauczycieli, publiczne poradnie psychologiczno-pedagogiczne, w tym poradnie specjalistyczne oraz biblioteki pedagogiczne.

Działania centrum będą wzmacniały sieć współpracy w środowisku lokalnym, integrując działania wewnątrz i międzysektorowe.

Wsparcie uczniów zdolnych. Ministerstwo Edukacji Narodowej co roku na podstawie art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie ogłasza otwarty konkurs ofert na realizację zadania publicznego pod nazwą „Program wspierania rozwoju uczniów wybitnie uzdolnionych”, w ramach którego są zapraszane do składania ofert organizacje pozarządowe w rozumieniu art. 3 ust. 2 ustawy i podmioty wymienione w art. 3 ust. 2 ustawy prowadzące obejmującą teren całego kraju działalność społecznie użyteczną w obszarze zgodnym z zakresem rzeczowym zadania publicznego. Celem konkursu jest wybór najlepszych ofert na realizację ogólnopolskich lub ponadregionalnych programów wspierających rozwój uczniów wybitnie uzdolnionych w obszarze naukowym i artystycznym. Zainteresowane podmioty mogły składać oferty na realizację programów tutoringowych i mentorskich adresowanych do zdolnych uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych.

W 2025 r. dofinansowanie na realizację projektu w ramach „Programu wspierania rozwoju uczniów wybitnie uzdolnionych”, otrzymało 12 podmiotów. MEN na realizację niniejszego zadania publicznego przeznaczyło 2 mln zł. Szczegółowe informacje dotyczące programu są dostępne na stronie BIP MEN.

Programy realizowane przez Ośrodek Rozwoju Edukacji w ramach projektu „Opracowanie rozwiązań zapewniających dostęp do wysokiej jakości zindywidualizowanego i spersonalizowanego doradztwa metodycznego”.

Współczesna szkoła stoi wobec istotnych wyzwań: indywidualizacja procesu kształcenia, rosnące wymagania wobec nauczycieli-metodyków oraz konieczność wspierania kadry pedagogicznej tak, by ich praca nie sprowadzała się jedynie do obsługi treści merytorycznych, lecz obejmowała także refleksję, współpracę i rozwój. Z tej perspektywy programy mentoringu i tutoringów oraz wsparcie doradztwa metodycznego w kontekście zindywidualizowanego i spersonalizowanego doradztwa nabierają kluczowego znaczenia — stanowią instrumenty umożliwiające wspieranie nauczycieli w sposób spersonalizowany, a nie masowy. Projekt „Zindywidualizowane i spersonalizowane doradztwo metodyczne” realizowany przez Ośrodek Rozwoju Edukacji (ORE) w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego adresuje te potrzeby systemowe.

Głównym celem projektu jest wdrożenie standardu pracy doradców metodycznych, zwłaszcza w zakresie indywidualizacji i personalizacji wsparcia nauczycieli. Program koncentruje się na wykorzystaniu metod coachingu, tutoringów i mentoringu w praktyce doradczej.

Kluczowe założenia projektu: rozwój systemowego wsparcia dla doradców metodycznych, nauczycieli-konsultantów oraz kadry nauczycielskiej; wprowadzenie narzędzi z metod tutoringów i mentoringu jako zindywidualizowanych form wsparcia zawodowego; opracowanie i wdrożenie

nowych standardów pracy doradcy metodycznego; standaryzację pracy doradców metodycznych w obszarach mentoringu i tutoringu.

Podejmowane działania stanowią komponent realizacji celu strategicznego ukierunkowanego na doskonalenie jakości pracy szkół i placówek oświatowych poprzez systemowe podniesienie poziomu profesjonalizacji doradców metodycznych i nauczycieli konsultantów jako kluczowych ogniw wspomagania rozwoju zawodowego nauczycieli.

W ramach projektu ORE przewidziano następujące komponenty: diagnoza stanu doradztwa metodycznego w Polsce – analiza potrzeb doradców i nauczycieli konsultantów; opracowanie rekomendacji dotyczących funkcjonowania doradcy metodycznego oraz założeń wykorzystania mentoringu i tutoringu; przygotowanie programu szkoleniowego oraz materiałów edukacyjnych dla doradców metodycznych i nauczycieli konsultantów; pilotażowe wdrożenie standardów pracy doradcy metodycznego oraz monitorowanie i ocena szkoleń; sieci współpracy oraz samokształcenie doradców – co sprzyja ciągłości procesu wsparcia.

W efekcie projekt zakłada przeszkolenie ok. 600 doradców metodycznych oraz objęcie wsparciem ok. 1800 nauczycieli.

Zakres i metodyka. Program szkoleniowy oparta jest na modelu, który łączy: warsztaty, konsultacje grupowe i indywidualne, superwizję działań doradczych, wdrażanie rekomendowanych standardów w praktyce pracy szkoły. Metodyka zakłada, że doradca metodyczny oraz nauczyciel konsultant przestaje być jedynie ekspertem od treści, a staje się facylitatorem procesu rozwoju nauczyciela – co wymaga kompetencji w mentoringu, tutoringu i coachingu.

Chociaż potencjał programów tutoringu i mentoringu jest znaczny, to ich skuteczność zależy od warunków wdrożenia: jasne określenie roli doradcy metodycznego – jako partnera i facylitatora zmiany, a nie jedynie eksperta treściowego; wysokiej jakości przygotowanie doradców metodycznych w zakresie wykorzystania narzędzi z mentoringu, tutoringu i coachingu – aby mieli realne kompetencje w zakresie pracy z drugim nauczycielem, relacji, refleksji; adekwatne warunki czasowe i organizacyjne w szkołach – by mentoring/tutoring nie były jedynie dodatkiem, lecz były wkomponowane w pracę szkoły; systematyczne monitorowanie i ewaluacja – by mierzyć efekty, identyfikować bariery, popularyzować dobre praktyki; skalowalność i trwałość – by po pilotażu wsparcie było kontynuowane, a standardy utrwalone; utrzymanie zaangażowania uczestników – mentoring i tutoring to procesy długofalowe, wymagające relacji i ciągłości.

Realizacja przez ORE projektu „Opracowanie rozwiązań zapewniających dostęp do wysokiej jakości zindywidualizowanego i spersonalizowanego doradztwa metodycznego” pokazuje, że możliwe jest przejście od modelu masowego wspomagania nauczycieli do modelu ukierunkowanego, relacyjnego i trwałego. Z perspektywy polityki edukacyjnej ważne jest to, by te działania znalazły swoje miejsce w systemie, zostały odpowiednio wspierane i monitorowane. Przygotowana infrastruktura – to jest standardy, programy szkoleń, sieci współpracy – daje dobrą podstawę, by dalsze wdrożenia miały realny efekt.

W ramach realizowanego przez Ośrodek Rozwoju Edukacji zadania „Model systemowego wsparcia nauczycieli początkujących”. Działania realizowane w ramach zadania „Model systemowego wsparcia nauczycieli początkujących” są ściśle związane ze zmianami w Karcie nauczyciela, które weszły w życie 1 września 2022 r. i wprowadziły nową ścieżkę awansu zawodowego, a co za tym idzie, nową rolę nauczyciela początkującego oraz mentora. Wprowadzenie nowej roli mentora w systemie awansu zawodowego nałożyło na placówki doskonalenia nauczycieli odpowiedzialność za zapewnienie odpowiedniego wsparcia merytorycznego osobom pełniącym tę funkcję.

Realizacja zadania doskonalenia mentorów przez placówki jest różna w skali kraju, co wynika z wielu czynników, w tym zasobów kadrowych, priorytetów regionalnych czy możliwości finansowania. Zauważając potrzebę systemowego wsparcia placówek, w celu zapewnienia wysokiego poziomu przygotowania mentorów do realizacji swoich zadań w skali całej Polsce, Wydział Rozwoju Systemu Doskonalenia ORE podjął następujące działania:

Działania zrealizowane w 2025 r.: opracowanie ramowego programu szkolenia „Mentor nauczyciela początkującego”; opracowanie przykładowego scenariusza szkolenia „Mentor nauczyciela początkującego” wraz z pełną odbudową dydaktyczną do jego realizacji; przeszkolenie 100 mentorów nauczycieli początkujących w ramach szkolenia pilotażowego.

Działania w trakcie realizacji, to jest IV kw. 2025 r. – II kw. 2026 r.: przeszkolenie 60 trenerów – nauczycieli konsultantów z publicznych placówek – przygotowanie kadry do prowadzenia doskonalenia zawodowego mentorów z uwzględnieniem modelu wypracowanego w ORE; poszkoleniowe wsparcie trenerów w realizacji doskonalenia mentorów na terenie macierzystych

placówek – konsultacje w formule online. Wszystkie placówki doskonalenia nauczycieli otrzymają program, scenariusze oraz materiały szkoleniowe wypracowane w ORE.

Efektywny system wsparcia nauczyciela początkującego zależy bezpośrednio od kompetencji nauczycieli pełniących funkcję mentorów. Systemowe wsparcie placówek doskonalenia nauczycieli w realizacji ich zadania statutowego – organizowania i prowadzenia doskonalenia zawodowego mentorów – jest zatem kluczowe dla wsparcia rozwoju zawodowego nauczycieli stawiających pierwsze kroki w tym zawodzie.

Programy mentoringowe i tutoringowe realizują także placówki doskonalenia nauczycieli w poszczególnych województwach.

Dziękuję bardzo za wysłuchanie informacji ministra edukacji.

Przewodniczący poseł Lucjan Marek Pietrzczyk (KO):

Dziękuję bardzo.

Bardzo proszę o zabranie głosu przedstawiciela Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Zapisaną mam tutaj panią Ewelinę Walendziak-Genco. Czy to się zgadza?

Zastępca dyrektora Departamentu Analiz Strategicznych i Popularyzacji Nauki Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego Ewelina Walendziak-Genco:

Tak, zgadza się.

Przewodniczący poseł Lucjan Marek Pietrzczyk (KO):

Bardzo proszę.

Zastępca dyrektora departamentu w MNiSW Ewelina Walendziak-Genco:

Witam państwa. Może warto na początku rozdzielić dwie kwestie: bezpośrednie finansowanie programów mentoringowych i tutoringowych przez ministerstwo oraz działania podejmowane samodzielnie przez uczelnie i inne instytucje systemu nauki i szkolnictwa wyższego.

Na dziś Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego nie prowadzi odrębnego programu, którego celem byłoby bezpośrednie finansowanie uczelnianych programów mentoringowych czy tutoringowych. Nie oznacza to jednak, że tego rodzaju działania nie są obecne w systemie ani że nie mogą być wspierane pośrednio. Jednym z instrumentów, który może obejmować działania o podobnym charakterze, jest otwarty konkurs ofert dotyczący organizowania i animowania działań na rzecz środowiska akademickiego. Jego beneficjentami nie są jednak bezpośrednio uczelnie, lecz organizacje pozarządowe i inne uprawnione podmioty, natomiast odbiorcami projektów są przede wszystkim studenci i doktoranci. W ramach takich przedsięwzięć możliwe jest prowadzenie szkoleń, warsztatów czy działań rozwijających kompetencje i wspierających rozwój zawodowy.

Trzeba również podkreślić bardzo istotną rolę autonomii uczelni. To właśnie uczelnie najlepiej znają potrzeby swoich studentów, doktorantów i pracowników i mogą samodzielnie projektować programy mentoringowe i tutoringowe odpowiadające specyfice konkretnego środowiska akademickiego. Takich przykładów mamy w Polsce coraz więcej – czy to na SGH, czy na Uniwersytecie Warszawskim są prowadzone takie działania.

Warto też zaznaczyć, że w obszarze szkolnictwa wyższego i nauki tutoring i mentoring może pełnić różne funkcje: może wspierać rozwój naukowy, może wspierać rozwój zawodowy, może pomagać studentowi w świadomym budowaniu ścieżki kariery, ale również może wzmacniać poczucie przynależności do wspólnoty akademickiej, ułatwiać adaptację na uczelni, a tym samym też ograniczyć w pewien sposób rezygnację ze studiów, co jest dosyć dużym problemem.

Tak jak już wspomniałam, bezpośrednio w naszych działaniach nie ma strumienia finansowania tego typu działań, natomiast w podległych nam instytucjach, w NCBR, jest program, który nazywa się „LIDER UP”, i jego ważnym komponentem jest komponent skoncentrowany właśnie na szkoleniach i mentoringu. Mentoring koncentruje się przede wszystkim na wsparciu naukowców w komercjalizacji badań.

Właściwie to wszystko ze strony Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Lucjan Marek Pietrzczyk (KO):

Dziękuję bardzo.

Otwieram dyskusję. Mam taką prośbę, żebyście państwo zastosowali – jeśli będzie to możliwe, rzecz jasna – taki reżim czasowy 5 minut w dyskusji – myślę, że to dosyć długi czas – oraz żebyście się

państwo przedstawiali do protokołu. Jest to nam niezbędne. Część z państwa znam, ale mogę się pomylić, więc lepiej będzie, jeżeli państwo na początku przedstawicie siebie z imienia i z nazwiska i spełnionej funkcji.

Bardzo proszę, kto z państwa pierwszy? Śmiało.

Bardzo proszę.

Specjalista ds. wsparcia projektów studenckich w Inkubatorze Uniwersytetu Warszawskiego Dorota Marszałek:

Dzień dobry. Nazywam się Dorota Marszałek i reprezentuję Inkubator Uniwersytetu Warszawskiego. Ponieważ nazwisko zobowiązuje w tym miejscu, przygotowałam dla państwa krótką, pięciominutową, prezentację dotyczącą właśnie naszych programów mentoringowych. Chciałabym krótko opowiedzieć, w jaki sposób od 2020 r. wspieramy zarówno mentorów, jak i studentów w naszym programie.

I teraz tak. Czy mają państwo czasami taki moment satysfakcji i wdzięczności z tego, w którym miejscu zawodowo państwo są, i takie poczucie, że chcieliby państwo się tym dalej podzielić i odwdziaczyć się za to, co dostali? My mamy w Inkubatorze styczność właśnie z takimi osobami, z takimi ekspertami, praktykami z naszego otoczenia społeczno-biznesowego. Teraz, z drugiej strony wyobraźmy sobie studentów, którzy wchodzą w świat zawodowy, którzy chcą realizować swoje przedsięwzięcie, czy to biznesowe, startupowe, kulturalne, czy naukowe – z nimi także mamy styczność, bo jest to grupa odbiorców naszych działań, czyli indywidualnych konsultacji i warsztatów otwartych Akademii Przedsiębiorczości BraveCamp.

A co by się stało, gdybyśmy te dwie grupy połączyli ze sobą? I to jest właśnie to, co robimy w programie mentoringowym – łączymy praktyków, ekspertów chcących dzielić się wiedzą ze studentami. Robimy to od sześciu edycji w skali 30 par rocznie. Niedługo będziemy to robić w jeszcze większej skali – do 150 par w semestrze – w programie „Mentoring zawodowy” UW.

Może ktoś pomyśli teraz, że nie jest gotowy, żeby usiąść przed studentem i z marszu zostać mentorem/mentorką. Tak, my to wiemy i to jest jeden z bardzo ważnych fundamentów naszych działań, ponieważ nie sadzamy przed sobą osób, które nie są przygotowane. Osoby zaangażowane jako mentorzy działają u nas pro bono, natomiast otrzymują od nas wysokiej wartości merytorykę dostarczoną przez trenerów procesu mentoringowego. Tutaj często pojawia się taka obawa: czy to jest do zrobienia, żeby to połączyć z normalnym etatem? Tak, jak najbardziej. Tak jak widać, te wszystkie elementy, czyli warsztaty wprowadzające, superwizje, superwizje indywidualne, spotkania jeden na jeden i też taka celebrowanie i networking, czyli spotkania inauguracyjne i finałowe, dają łącznie do 20 godzin w ciągu czterech miesięcy – czyli nie jest to takie ogromne obciążenie.

Natomiast zaangażowanie czasowe studentów też oscyluje w okolicy 20 godzin, natomiast jest tutaj mniej zajęć przygotowujących, a jest więcej pracy nad własnym celem.

Właśnie, jaki jest ten cel? W „Mentoringu UW” jest to wsparcie osób studiujących w realizacji ich przedsięwzięcia, tak jak wspominałam, biznesowego, kulturalnego czy też naukowego. Natomiast w „Mentoringu zawodowym”, który niedługo uruchomimy, jest to wsparcie na początku drogi zawodowej, konkretyzacja planu kariery i przygotowanie portfolio.

Tutaj na zdjęciu widzimy inaugurację naszej ostatniej, szóstej, trwającej właśnie edycji.

Dotychczas połączyliśmy 150 par, ale tych mentorów nie było 150, było ich dużo mniej. Dlaczego? Ponieważ właśnie mentorzy do nas wracają. Z czego to może wynikać? Jak widzą państwo na slajdzie, jest to część ewaluacji piątej edycji, mentorzy są dosyć jednomyślni, jeżeli chodzi o ocenę elementów programu mentoringowego, który został dla nich skomponowany.

A jak wygląda generalnie satysfakcja? To również jest ewaluacja piątej edycji, z tym, że jest ona wyjątkowa, bo w dotychczasowych poprzednich czterech edycjach mieliśmy wyniki, z których wynikało, że mentorzy byli bardziej zadowoleni z uczestnictwa niż sami studenci – to było ok. 9 na 10 punktów.

Skąd wiemy, że robimy to właściwie? Oprócz feedbacku, który otrzymujemy od studentów i od mentorów, w 2022 r. byliśmy finalistami, a w 2024 r. otrzymaliśmy pierwszą nagrodę Super M w konkursie EMCC Poland w kategorii programów mentoringowych prowadzonych na uczelniach wyższych.

To, co bym chciała, żeby państwo wynieśli z mojej prezentacji, to jest atmosfera tego zdjęcia z finałowego spotkania piątej edycji, na którym widzimy mentorkę – wieloletnią dyrektorkę Muzeum Azji i Pacyfiku Joannę Wasilewską i jej mentee – Luxuana Wang, który realizuje

projekt „Brama otwarta za żelazną bramą”. To zdjęcie ukazuje najważniejsze wartości całego przedsięwzięcia, czyli budowę międzypokoleniowych relacji na płaszczyźnie profesjonalnej i po partnersku. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący poseł Lucjan Marek Pietrzczyk (KO):

Dziękuję bardzo.

Bardzo proszę. Z lewej strony pastylka, a z prawej strony przycisk.

Doradca przewodniczącej Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich ds. funkcjonowania systemu edukacji i nauki w kraju i za granicą prof. dr hab. Zbigniew Marciniak:

Ja nazywam się Zbigniew Marciniak, reprezentuję tutaj Konferencję Rektorów Akademii Szkół Polskich, ale jestem od pół wieku pracownikiem Uniwersytetu Warszawskiego i profesorem na Wydziale Matematyki. Chciałbym uzupełnić tę informację, którą przed chwilą usłyszeliśmy. Oczywiście bardzo doceniam i szanuję działania, które zostały przedstawione przed chwilą, ale wydaje mi się, że jest inny bardzo ważny aspekt mentoringu i tutoring, który się odbywa w naszych uczelniach, w szczególności w mojej uczelni. Otóż, będę mówił w pierwszej osobie, co robię, ale to, co robię, robi wielu moich kolegów.

Kiedy spotykamy zdolnego studenta, to go pytamy: „Czy nie chciałby pan wejść w badania?”, i prowadzimy go przez te badania. To znaczy, zachęcamy i – ja nie cierpię słowa „wspieramy”, bo to nic nie znaczy – udzielamy pomocy, kiedy potrzebuje. I miewam telefony w środku nocy: „Panie profesorze, mam to”, bo zrobił. On łapie bakcyła badań naukowych, bo my potrafimy rozemnać, kto ma taki potencjał. To jest niezwykle ważny aspekt kształcenia, bo na uczelnię przychodzi się po mądrość, niekoniecznie po dyplom. I bardzo wielu naszych studentów garnie się do tego typu współpracy.

Ja nie przechodziłem w życiu żadnego szkolenia mentoringowego, ale w tym roku zaczynam 50. rok pracy na uczelni i widzę, kiedy to jest dobre, kiedy to jest skuteczne po prostu, bo ten mój partner, student – młodszy ode mnie, w wieku moich wnuków – mówi, że jemu jest fajnie z tą współpracą. Na to nie trzeba żałować czasu. To jest sama przyjemność, bo ten człowiek odwdzięcza się tym, że chce coś robić i ma fajne pomysły. I często jest tak, i bywa tak, i bywało w moim przypadku, że powstaje wspólna publikacja z takiej pracy. Wydaje mi się, że to jest niezwykle ważny aspekt opieki nad studentem, co po angielsku mówią „tutoring”. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Lucjan Marek Pietrzczyk (KO):

Tak, proszę bardzo.

Wiceprezesa Federacji Inicjatyw Oświatowych Alina Kozińska-Bałdyga:

Dzień dobry państwu, dzień dobry panu przewodniczącemu. Alina Kozińska-Bałdyga, Federacja Inicjatyw Oświatowych. Ogromnie się cieszę, że przyszedłam dzisiaj, bo już tam bym się chciała zgłosić, a z panem profesorem porozmawiać. Po prostu nie mam wątpliwości, że tego typu działania wspierające, czy bardziej systemowo, czy po prostu na zasadzie dobrych relacji, są absolutnie podstawą tak naprawdę procesu uczenia. Nie ma procesu uczenia bez relacji interpersonalnej – żadna sztuczna inteligencja tego nie zastąpi.

Natomiast chciałabym powiedzieć o mojej organizacji – o tym, co my robimy, i o tym, w czym uczestniczę i co zostało zrobione przez kancelarię premiera. Mianowicie w kancelarii premiera powstała Grupa robocza do spraw uproszczeń prawnych dla organizacji pozarządowych. Jest to organ doradczy powołany w czerwcu 2024 r. – czyli porównywalnie do grupy roboczej dla NGO w Ministerstwie Edukacji Narodowej – przy przewodniczącym Komitecie do spraw Pożytku Publicznego ministra do spraw społeczeństwa obywatelskiego. Obecnie tę funkcję pełni pani ministra Adriana Porowska.

Celem tej grupy roboczej jest wspieranie organizacji pozarządowych, przede wszystkim w obszarze zmiany prawa. I nam, mojej organizacji – ja osobiście uczestniczę – udało się stworzyć tam zespół roboczy, który stara się doprowadzić do uproszczeń prawnych dla szkół wiejskich prowadzonych przez organizacje pozarządowe. To jest fenomen w skali świata, że u nas powstało coś takiego – przejaw społeczeństwa obywatelskiego, oddolna inicjatywa, która ciągle jeszcze nie znalazła jakiegoś znaczącego odbicia w polityce kreowanej na poziomie centralnym. Natomiast jest to fenomen istniejący od 1999 r., od błędu w reformie oświaty pana ministra Handkego – którego kocham, bo jako jedyny przyznał się do błędów w wyliczeniu matematycznym...

Doradca przewodniczącej KRASP prof. dr hab. Zbigniew Marciniak:

To jego urzędnik, nie on.

Wiceprezeska FIO Alina Kozińska-Bałdyga:

Siostra. Z tego co ja pamiętam, pani minister mówił: „Siostra się pomyliła”, ale to...

Doradca przewodniczącej KRASP prof. dr hab. Zbigniew Marciniak:

Nie, ja znam tego urzędnika.

Wiceprezeska FIO Alina Kozińska-Bałdyga:

Super, to porozmawiamy. Ja wiem, kto przygotował, jaka grupa – trzy osoby przygotowały na przykład coś takiego jak algorytm finansowania oświaty, który wtedy, gdy powstawał w 1999 r., miał bodajże 14 wag, a teraz ma sto kilkadziesiąt. I pani minister, wiceminister Elżbieta Hibner z rządu Jerzego Buzka, powiedziała, że jak zobaczyła ten algorytm i to, co my zrobiliśmy w ramach projektu, o którym zaraz powiem, to się złapała za głowę i powiedziała: „To teraz wiem już dokładnie, że to był ogromny błąd”.

Natomiast ten błąd doprowadził do masowej likwidacji wiejskich szkół, co ma przełożenie na przykład teraz – niedawno czytałam o tym, że pożary w Hiszpanii są związane z tym, że wsie zostały opuszczone. A wsie są opuszczane wtedy, kiedy jest likwidowana wiejska szkoła. Natomiast u nas nasze społeczeństwo obywatelskie w tym 2000 r. zaczęło tworzyć małe wiejskie szkoły prowadzone przez stowarzyszenia i to jest to, czym Federacja Inicjatyw Oświatowych się zajmuje od 26 lat.

Natomiast w tej chwili realizujemy – już kończę – projekt FERS 04.06. To też jest z tych samych środków, z których państwo korzystacie. I to jest projekt na wspieranie organizacji pozarządowych dialogu obywatelskiego, w którym organizacje pozarządowe, które są beneficjentami tego projektu, mają zwiększać swój udział w procesie stanowienia prawa oraz współkreować i monitorować oraz ewaluować polityki publiczne.

My jesteśmy jedną z tych organizacji, która realizuje taki projekt. Realizujemy go wspólnie ze Stowarzyszeniem Czajnia z województwa lubelskiego – maleńkie stowarzyszenie, które powstało... Bardzo ciekawa historia, z chęcią kiedyś o niej opowiem. Natomiast w tym projekcie już zmierzamy do końca, 21 października będzie zakończenie projektu.

Natomiast 14 października, w Dniu Komisji Edukacji Narodowej, chciałabym zaprosić pana przewodniczącego i wszystkich państwa do Pałacu Staszica, czyli do serca, czy... nie wiem – świątyni nauki polskiej. Tam, w Sali Okrągłego Stołu, chcemy zaprezentować kilka narzędzi, które udało nam się stworzyć w tym projekcie. Pierwsze, najważniejsze, w ramach ścieżki „Strażnik dotacji” to właśnie kalkulator dotacji oświatowej, który jednoznacznie pokazuje ogromną potrzebę zmiany systemu finansowania oświaty: szkół wiejskich, ale tak naprawdę w ogóle zmiany systemu finansowania – zmiany systemowej. My jesteśmy za słabą organizacją, żeby coś już zacząć kreować w ramach polityk publicznych, ale bardzo liczymy na współpracę.

Jeszcze tylko powiem, że w tym projekcie są też inne narzędzia, które są wytworzone. Będziemy na przykład zachęcali do wykorzystania martwego do tej pory prawa, rozdział 4 ustawy – Prawo oświatowe: rady oświatowe. Na poziomie gminy, na poziomie powiatu, na poziomie województwa mogą i powinny powstać rady oświatowe. Zwłaszcza, że teraz, w 2027 r... Pani minister Nowacka zapisała, jest to już przez państwa, przez Sejm uchwalone, z tego, co wiem: tworzenie szkolnych rad oświatowych jako obligatoryjne od 2027 r. Natomiast my chcemy wykorzystać cały ten rozdział, ożywić cały ten rozdział. Już nie będę wchodziła w szczegóły, to jest też konkretna rzecz, którą chcemy wypracować, pokazać, zaprezentować 14 października.

Natomiast ten okrągły stół jest dla nas symboliczny – dla nas, Polaków, symboliczny – ale też jest to metoda wykorzystywana przez Kanadyjczyków w dochodzeniu do konsensusu. I mamy poradnik przygotowany przez pana doktora Kassenberga z Fundacji Edukacja... Nie pamiętam – Narodowy... Nie, nie pamiętam, jak się nazywa fundacja pana doktora Kassenberga. Zaraz sobie przypomnę, jednak lata robią swoje.

Otóż, ta metoda okrągłego stołu jest metodą bardzo dokładnie opisaną, którą można przeprowadzić i doprowadzić do konsensusu. Trudne, ale możliwe i chcemy to również przedstawić w Pałacu Staszica 14 października przy okrągłym stole. Łączy nas edukacja – liczenie pieniędzy może być tym narzędziem, w którym nie będą się liczyły żadne podziały partyjne, tylko po prostu dobro wspólne. Będziemy się spotykać w tym, żeby przyjrzeć się, co możemy zrobić

dla małych wiejskich szkół, które w bohaterski sposób zostały stworzone, uratowane przez mieszkańców wsi.

Dlatego mam nadzieję... Już tutaj rozmawiałam z paniami, panie są zainteresowane, ale chciałabym, żebyście wszyscy państwo, przede wszystkim pan przewodniczący – bardzo liczę na współpracę – zechcieli zainteresować się tym, co polska wieś zrobiła w ramach społeczeństwa obywatelskiego.

Bardzo serdecznie dziękuję.

Przewodniczący poseł Lucjan Marek Pietrzczyk (KO):

Dziękuję bardzo.

Bardzo proszę. Tylko chwileczkę, tak?

Dyrektor Centrum Kariery i Relacji z Absolwentami Szkoły Głównej Handlowej Justyna Kozera:

Dzień dobry. Ponieważ SGH, czyli Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, została wywołana i UW zrobiło tak piękną prezentację, czuję się wręcz też wywołana, żeby opowiedzieć o naszych doświadczeniach. Ale krótko i z pytaniami troszeczkę do ministerstwa – tak sobie pozwolę.

Nazywam się Justyna Kozera, jestem z Centrum Kariery i Relacji z Absolwentami. Będziemy realizować już 10. edycję programu mentoringowego SGH, który robimy we współpracy z samorządem studentów, więc zainteresowanymi. Łączymy tam studentów i absolwentów, czyli na ścieżkach kariery i w wyborach młodszych kolegów wspierają starsi, koledzy i koleżanki.

W tej chwili mamy już skalę dużą, powiedziałabym, bo w zeszłym roku mieliśmy ok. 180 par na wejście. Skalowalność sprawia, że realizacja staje się trudna. Jest ona możliwa m.in. dzięki wykorzystaniu narzędzi internetowych – tutaj patrzę, bo przyszli też panowie – które po prostu pozwalają to robić. Na wszystkich uniwersytetach biura karier są małymi jednostkami, robią bardzo dużo różnych rzeczy, i to jest pierwsza rzecz: pytanie o skalowalność i czy ministerstwo jakoś planuje... pani wyraźnie powiedziała, że na razie finansowania nie ma, ale wspieranie chociażby w dostępie do narzędzi, które po prostu pozwalają na tę skalowalność przy ograniczonych zasobach, na przykład czasowych czy osób, które mogą się zaangażować w realizację?

A potrzeba jest i widzimy też dużą wartość tego, bo obie strony bardzo dobrze oceniają. dużo mówimy teraz o tych pokoleniach, które są i które będą wchodzić: zetki, alfy, potrzebują takiego zindywidualizowanego wsparcia. Zostawiam tutoring – tutoringiem zajmują się moi koledzy akademicy, to jest trochę na ścieżce, właśnie jak wspomniał tutaj pan profesor, rozwoju naukowego. My w naszym mentoringu pracujemy bardziej nad wejściem na rynek w obszarze biznesowym, ale też jak najbardziej sektora publicznego. To jest pierwsza rzecz.

Druga rzecz – robimy też program dedykowany dla studentów niepolskojęzycznych, bo oni mają swoją specyfikę przy ubieganiu się o wejście na rynek pracy. I tutaj też, nie wiem, czy Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego... ale też jakieś wsparcie, na przykład w tym, jak uczelnie mogą pomagać tym osobom odnajdywać się na rynku pracy. Wiem, że są dedykowane linie: Zielona Linia i inne, ale ich sytuacje formalno-prawne są na tyle skomplikowane, już nie tylko z doświadczeniem migracyjnym, że to naprawdę powoduje, że... Jakby powiedzieć, jak napisać CV, to kropka, ale oni mają bardzo konkretne problemy przy wejściu i musimy ich często odsyłać na zindywidualizowane przypadki. Tak więc być może też tutaj można by jakieś bardziej systemowe podejście.

A trzecie – SGH też korzysta ze specyfiki swojej uczelni, jesteśmy też w drugiej edycji programu, tutaj realizowanego pod kobiety, we współpracy ze Związkiem Banków Polskich. I to też są ścieżki, które, mam nadzieję, że dostrzegą też różne podmioty, które oceniają działalność uczelni – te metody, które wdraża, poza stricte naukowymi.

To jest oczywiście dyskusja, czym ma być współcześnie uniwersytet, i uczelnia wyższa. To zostawiamy, ale ja będę za, powiedzmy, miksem między forum wymiany wiedzy a przygotowaniem do mierzenia się ze współczesnym światem. Już nie powiem „z rynkiem pracy” – ze światem, który stawia dużo wymagań. Tutaj pani też w sprawozdaniu dużo czytała o tym wsparciu psychicznym, psychologicznym dla młodych osób, ale te osoby trochę starsze – oni wychodzą najpierw, potem też się mierzą i będą mierzyć się coraz bardziej. Mili państwo, sami widzimy, jaki świat jest, bo to wszystko będzie.

Zatem ja tutaj, podsumowując, pytania: czy są jednak jakieś pomysły czy plany na to, żeby Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego wspierało jednak jakoś systemowo, na przykład w możliwości skalowalności – bo to wiąże się z budżetami: dostęp do jakichś narzędzi, jakichś

programów – żeby obejmować dużą liczbę osób, które chcą to robić przy ograniczonych zasobach, które są dostępne? Być może specyfika studentów obcokrajowców, którzy potrzebują też bardzo specyficznego mentoringu; i trzecie – czy w ocenach pracy uczelni będą też jakoś uwzględniane stosowane metody i tutoringowe, i mentoringowe?

Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Lucjan Marek Pietrzczyk (KO):

Dziękuję bardzo.

Zastępca dyrektora departamentu w MNiSW Ewelina Walendziak-Genco:

Czy mogę odpowiedzieć?

Przewodniczący poseł Lucjan Marek Pietrzczyk (KO):

Tak, bardzo proszę.

Zastępca dyrektora departamentu w MNiSW Ewelina Walendziak-Genco:

Jeśli chodzi o pierwsze pytanie o rozwój narzędzi skalowalności, to według mojej wiedzy na ten moment nie trwają takie prace w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Jeśli chodzi o specyfikę obcokrajowców, nie umiem na to pytanie odpowiedzieć w tym momencie. Być może są takie programy w NAWA, natomiast nie mam wiedzy na ten moment. Mogę odpowiedzieć na piśmie.

Jeśli chodzi o trzecie pytanie, to też na ten moment nie prowadzimy. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Lucjan Marek Pietrzczyk (KO):

Dla potrzeb protokołu powiem, że to była pani Ewa Walendziak-Genco z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Bardzo proszę.

Bardzo proszę, „Solidarność”.

Zastępca przewodniczącego KSOiW NSZZ „Solidarność” Lesław Ordon:

Witam serdecznie. Lesław Ordon, zastępca przewodniczącego Krajowej Sekcji Oświaty i Wychowania Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność”.

Chciałbym tutaj też się odnieść do tego, co pani przedstawicielka ministerstwa mówiła na temat przygotowania czy szkolenia mentorów – kiedyś doradców, opiekunów stażu. Cieszę się, że takie, powiedzmy, pilotażowe szkolenia się odbywały; ubolewam tylko, że trwa to tak długo i tylko 60 osób – biorąc pod uwagę to, ile mamy szkół, ile mamy nauczycieli, którzy zaczynają swoją pracę w zawodzie, a ilu mamy mentorów.

Problem jest też taki – ubolewamy też nad tym – że doradcy metodyczni są tam, gdzie są, czyli nie zmieniło się zbyt wiele, jeśli chodzi o ich uposażenie, o ich umowy o pracę i dostępność dla młodych nauczycieli, czy dla wszystkich nauczycieli, bo wiemy, że jest ich po prostu zdecydowanie za mało. Sam dodatek dla mentorów w gminach jest różny. My, jako przedstawiciele związków zawodowych, staramy się wspierać tych nauczycieli – mówię o ich dodatkach – ale mało jest takich gmin, które są w stanie dać więcej niż 150 zł miesięcznie tego dodatku, co przy obowiązkach, jakie mają nauczyciele, i nowych obowiązkach, których im ciągle przybywa, powoduje, że ci, którzy zostają mentorami, często gęsto są osobami z łapanek, a nie dlatego, że chcą to robić i mają na to czas.

Tak że byłoby dobrze, gdyby jednak ministerstwo w tej kwestii... Wiem, że spotykaliśmy się na posiedzeniach komisji, ale dawno już nie było takiego zespołu, w którym rozmawialiśmy na temat właśnie doradztwa metodycznego. Szkoda, że ostatnio tych spotkań nie ma. Nawet jeżeli jako strona społeczna zgłaszaliśmy różne propozycje zmian w tej kwestii, i to chyba wszystkie trzy centrale związkowe, ministerstwo jakoś nie odniosło się do tego i nie wprowadziło propozycji, o których mówiliśmy. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Lucjan Marek Pietrzczyk (KO):

Dziękuję bardzo.

Tak gwoili informacji, ale też pan zapewne to wie, że problem doradztwa metodycznego podejmujemy w podkomisji stałej do spraw młodzieży i chyba połowa naszych posiedzeń w tej podkomisji dotyczy doradztwa metodycznego, co jest rzeczą bardzo ważną i bardzo bliską dzisiaj szemu tematowi.

Bardzo proszę, kto z państwa zechciałby zebrać głos? Jest szansa.

Druh, widzę. Tak? Tak mi się wydawało.

Sekretarz generalny Związku Harcerstwa Rzeczypospolitej hm. Adam Paczyna:

Tak, panie przewodniczący, ale ja chciałbym...

Przewodniczący poseł Lucjan Marek Pietrzczyk (KO):

Druh harcmistrz Adam Paczyna, sekretarz generalny Związku Harcerstwa Polskiego.

Sekretarz generalny ZHR hm. Adam Paczyna:

Związku Harcerstwa Rzeczypospolitej.

Przewodniczący poseł Lucjan Marek Pietrzczyk (KO):

Rzeczypospolitej.

Sekretarz generalny ZHR hm. Adam Paczyna:

To istotna różnica.

Chciałem zabrać głos jako ostatni w kwestii technicznej. Panie przewodniczący, miałbym gorącą prośbę. Jeżeli byłaby możliwość wysyłania materiałów od podmiotów, które referują na posiedzeniu komisji sejmowej, wcześniej – wtedy, kiedy idzie informacja o samym posiedzeniu podkomisji – to nam bardzo ułatwiłoby to pracę.

Przewodniczący poseł Lucjan Marek Pietrzczyk (KO):

Tak, myślę, że jest to do zrobienia. Wszakże pod warunkiem jednym: że dostaniemy je wcześniej. Będziemy o tym rozmawiać...

To są technikalnia i pozwólcie państwo, że będziemy o tym mówić z paniami z obsługi Komisji, podkomisji. Będziemy o to prosić... i nie jest to problem techniczny.

Sekretarz generalny ZHR hm. Adam Paczyna:

Bardzo dziękuję.

Przewodniczący poseł Lucjan Marek Pietrzczyk (KO):

Dziękuję.

Bardzo proszę.

Współzałożyciel platformy mentoringowej Mentiway Tomasz Sasiadek:

Nazywam się Tomasz Sasiadek, jestem współtwórcą narzędzia – platformy, która pomaga w organizacji programów mentoringowych. Tak bardzo konkretnie pomagamy różnego typu organizacjom, w tym m.in. uczelniom, we wdrożeniu, prowadzeniu i mierzeniu tego, co dzieje się w ramach takiego programu.

Justyna była tak miła i wspomniała o nas przed chwilą, ale faktycznie jest tak, że współpracujemy już z wieloma uczelniami na terenie Polski. My jesteśmy polskim rozwiązaniem technologicznym, które ma za zadanie odciążyć dowolnego typu organizacje właśnie od kwestii organizacyjnych, administracyjnych. Myślę, że to jest też ważny aspekt dotyczący programów mentoringowych w sytuacji, w której chcemy realizować je w większej skali. Pojawiają się takie, czasami trywialne, wyzwania związane z rekrutacją, łączeniem w pary i poprowadzeniem uczestników tego typu rozwiązań.

Tę naszą współpracę realizujemy już kilka lat na rynku polskim, właśnie poczynawszy od rekrutacji mentorów i mentees, poprzez algorytmy, które stworzyliśmy, które wspierają cały proces łączenia uczestników pary mentoringowej, tak aby te pary miały szansę realizacji efektywnych procesów rozwojowych. Zapewniamy także kwestie komunikacyjne, wsparcia na poziomie wiedzy, narzędzi, technik, które pomagają w tym, aby znowu te procesy były realizowane jakościowo – tutaj pani Dorota z Uniwersytetu Warszawskiego wspominała o organizacji branżowej European Mentoring and Coaching Council, tak że my staramy się działać w zgodzie z tymi standardami, tak żeby znowu były to procesy efektywne. I ten aspekt analizy monitoringu – tego, co dzieje się w trakcie tych programów.

Jeżeli chodzi o uczelnie, widzimy tutaj bardzo duży potencjał związany z tym, że nasza obserwacja jest taka, że dzisiaj te programy realizowane są w niewielkiej skali. Mówi o tym też raport, który wykonaliśmy w 2024 r. To jest jedyny taki raport dostępny na rynku polskim. Pozwolę sobie odwołać się do kilku kluczowych obserwacji z tego raportu.

Pierwsza dotyczy tego, że programy mentoringowe dla studentów organizowane są głównie na większych uczelniach. Myślę tutaj o uczelniach z liczbą studentów powyżej 10 tys. Tak bardzo konkretnie mówimy tu o 37% – przypomnę, że to badanie było realizowane w 2024 r. – takich właśnie dużych uczelni miało w swojej ofercie w tamtym czasie mentoring. I inna, myślę, ciekawa

informacja. W tamtym czasie 45% uczelni prowadziło pierwszą lub drugą edycję. Tak że można powiedzieć, że ten okres 2024 r. to początek wielu programów mentoringowych na uczelniach i, już opierając się na własnej obserwacji rynku mentoringu, jeżeli mogę tak powiedzieć, na uczelniach to zainteresowanie i liczba tych programów dynamicznie rośnie. Nie zaktualizowaliśmy jeszcze tego badania, ale też świadczy o tym chociażby liczba współprac, które podejmujemy jako platforma.

Natomiast dlaczego o tym mówię? Ponieważ mam takie poczucie, obserwując ten rynek i rozmawiając z uczelniami – a naprawdę wiele ich jest już w naszym portfolio – że uczelnie coraz częściej dostrzegają, że mentoring może być rodzajem pomostu między edukacją akademicką a rynkiem pracy. Dlaczego? Tu też już wcześniej adwersarze zwracali na to uwagę, ale ten mentoring daje studentom dostęp potencjalnie do doświadczenia praktyków – osób, które pracują po prostu w firmach – pomaga w podejmowaniu różnego rodzaju decyzji zawodowych, budowaniu sieci relacji, ale też lepszemu zrozumieniu swoich możliwości, kompetencji i też być może celów, które chcieliby osiągnąć już w życiu zawodowym.

Jednocześnie inne badanie, które zrealizowaliśmy, mówi o tym, że mentoring jako metoda rozwojowa jest bardzo pozytywnie oceniany wśród naszych respondentów. Badanie, które zrealizowaliśmy, bazując na puli ponad 600 ankietowanych – to też największe tego typu badanie w Polsce – mówiło o poziomie satysfakcji na poziomie 96% właśnie z tej metody rozwojowej, a 95% osób było zadowolonych z doboru pary mentoringowej, co myślę też jest ważnym aspektem w kontekście całego zagadnienia wykorzystania tego typu inicjatyw w kontekście rozwoju ludzi.

Z naszej perspektywy głównym wyzwaniem na uczelniach jest więc nie pytanie, czy mentoring sam w sobie ma wartość, ale bardziej: jak przejść od tych pojedynczych, niewielkich inicjatyw do programów, które mogą być dostępne dla znacznie większej liczby studentów? Dzisiaj te największe programy, o których rozmawiamy, o których my wiemy i z którymi mamy styczność, to programy powyżej 100 par mentoringowych. Potencjał jest tutaj więc ogromny. Oczywiście przy jednoczesnym zachowaniu jakości tych procesów przygotowania mentorów, o czym tutaj też chwilę wcześniej rozmawialiśmy, a także jasnych standardów i mierzenia efektów – coś, co jest z kolei w naszym DNA. Myślę, że tutaj jest duża przestrzeń zarówno dla uczelni, jak i dla rozwiązań systemowych, które mogą wspierać tego typu inicjatywy rozwojowe w Polsce. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Lucjan Marek Pietrzczyk (KO):

Dziękuję bardzo.

Bardzo proszę.

Kierownik Centrum Współpracy i Dialogu Uniwersytetu Warszawskiego Jacek Sztolcman:

Dzień dobry, Jacek Sztolcman, Inkubator Uniwersytetu Warszawskiego. Ja ad vocem do pana.

Znamy państwa ofertę, niestety nie stać nas na nią. Cena rynkowa, którą państwo mają, w żaden sposób nam nie kompensuje redukcji kosztów osobowych w programach, które realizujemy. Tak że, jeżeli ministerstwo byłoby chętne do sfinansowania tej usługi, to rzeczywiście wtedy by to miało sens, natomiast sami z naszych budżetów nie jesteśmy w stanie tego pokryć. Po prostu nie widzimy uzasadnienia rynkowego do tego przy skali naszego działania.

Natomiast, jeszcze jak jestem przy głosie, chciałbym zwrócić uwagę na to, co państwo mówili, ale chciałbym to podkreślić – mianowicie relacje uczelni z absolwentami. Programy mentoringowe są takim narzędziem, które może bardzo pomóc w zbudowaniu mocnych klubów absolwentów, czy jak zwał te organizacje – w każdym razie zbudowania bardzo bliskich, ścisłych relacji absolwenckich z uczelniami, co wydaje się, dopiero patrząc na to, co się dzieje na polskich uczelniach. Może nie wszystkich, bo uczelnie ekonomiczne i biznesowe mają to mocno rozwinięte, natomiast pozostałe wydziały albo pozostałe uczelnie dopiero zaczynają to budować. Myślę, że te programy mentoringowe mogą być zaczątkiem czy takim asumptem do zbudowania tych relacji, więc chciałbym na to zwrócić uwagę.

I jeszcze słowo właśnie o samej relacji mentor – mentee, bo to nie wybrzmiało, a myślę, że to jest dosyć istotne. Mianowicie ta relacja jest relacją profesjonalną, taką biznesową... może nie biznesową, ale profesjonalną, sparametryzowaną młodego człowieka i może to być taka pierwsza relacja młodego człowieka z kimś doświadczonym, poza oczywiście rodzicami. Relacja z rodzicami oczywiście jest obciążona całym bagażem emocjonalnym, który ma młody człowiek do swoich rodziców, natomiast tutaj spotyka się z kimś na samym początku swojej

drogi, bo często ci nasi mentee są na I, II, III roku studiów, gdzie ma kontakt z osobą profesjonalną, w profesjonalny sposób prowadzoną właśnie taką relacją jeden na jeden.

Tak że chciałbym zwrócić uwagę na ten aspekt i też właśnie na budowanie relacji dosyć teraz istotnych i często podkreślanych przez ministerstwo, czyli nauka – biznes czy nauka – otoczenie. Programy mentoringowe właśnie mogą być też doskonałą płaszczyzną do rozwoju kontaktów uczelni, jako organizacji, z organizacjami zewnętrznymi, bo wielu mentorów przychodzi do nas z dużych organizacji biznesowych czy społecznych. Nawet trochę poza tymi organizacjami, czyli przychodzi człowiek, Iksiński, i mówi: „Chciałbym z wami współpracować, bo widzę, że moja organizacja z wami współpracuje” albo „Słyszałem o tym, jestem z takiej a z takiej firmy czy organizacji i chętnie bym podjął tę współpracę”, więc tutaj wiele osób indywidualnych trafia do nas jako mentorzy. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Lucjan Marek Pietrzczyk (KO):

Dziękuję bardzo.

Czy ktoś z państwa jeszcze chce zabrać głos? Bardzo proszę.

Przewodniczący Polskiej Komisji Akredytacyjnej dr hab. inż. Janusz Uriasz:

Dziękuję bardzo. Polska Komisja Akredytacyjna, Janusz Uriasz, przewodniczący. Czyli szkolnictwo wyższe – jesteśmy cały czas na tym poziomie.

Szanowni państwo, Polska Komisja Akredytacyjna ocenia co roku ok. 500 programów kształcenia w Polsce, zatem wydaje się, że mamy całkiem dobry obraz tego, co się w naszym kraju dzieje. Jeżeli chodzi o tutoring, to rzeczywiście uczelnie wdrażają tego typu rozwiązania. Może to być też pokłosie, czy też może sukces, niektórych programów. Właśnie ministerstwo prowadziło niedawno taki program, który nazywał się „Mistrzowie dydaktyki”. Kilkuset nauczycieli wyjechało do wiodących ośrodków w Europie na krótkie staże i później po przyjeździe do Polski mają możliwość implementacji doświadczeń we własnych uczelniach.

Natomiast nasze doświadczenie jest takie, że tak naprawdę, aby dobrze prowadzić tutoring i tego rodzaju narzędzia realizować tak formalnie i jakościowo, to muszą być w uczelniach rozwinięte duże systemy, duże punkty, centra, ośrodki wsparcia dydaktycznego. Dlatego nie dziwię się właśnie tym dobrym przykładom, które tutaj mamy z Uniwersytetu Warszawskiego czy SGH, gdzie takie ośrodki powstały, bo wydaje się, że nie w każdym miejscu. Mamy w Polsce ponad 600 miejsc, gdzie jest prowadzone kształcenie, mamy 11 tys. kierunków, zatem nie na każdym kierunku i nie w każdym miejscu taki właściwy tutoring będzie mógł być realizowany.

To nie jest takie proste po prostu, szanowni państwo – tak jak tutaj powiedział pan z „Solidarności” – żeby dać kilkaset złotych czy troszeczkę zainwestować w dodatkowe obowiązki nauczyciela, aby mógł spotkać się ze studentem czy uczniem. To nie o to chodzi. Tu chodzi o system wsparcia – system, który powinien być profesjonalny, świadomie budowany w uczelniach i tylko w takich uczelniach jest to możliwe, aby był na profesjonalnym poziomie realizowany. Nie w każdym ośrodku będzie to możliwe.

Natomiast pracę trzeba podjąć także z tego powodu, że – to żadna tajemnica – i społeczeństwo się zmienia, i nasze dzieciaki się zmieniają, i demografia ma też swoje piętno, które niebawem zostanie odcisnięte. Zatem uczelnie muszą się zmienić, szkoły muszą się zmienić i wydaje się, że takie indywidualne podejście typu mentorskiego, typu tutoringu jest właściwym podejściem. Ale do tego potrzebna jest inwestycja właśnie w kapitał ludzki, w dobrostan akademicki, dobrostan nauczycieli i w tego rodzaju centra, o których wspomniałem, w uczelniach. Na to muszą być po prostu środki. I to wszystko powinno być ocenione jakościowo, akredytowane przez taką jednostkę jak Polska Komisja Akredytacyjna. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Lucjan Marek Pietrzczyk (KO):

Dziękuję bardzo.

Jeżeli nie ma zgłoszeń, to dziękuję państwu bardzo. Mam wrażenie, że każdy z nas wykorzysta wszystkie uwagi, które tutaj wypłynęły, łącznie z tymi technicznymi.

A chciałbym państwu powiedzieć, że jest to taki kierunek, który pięknie się rozwija. Aczkolwiek pan profesor Marciniak mówił o tym, że nie jest mentorem, nie jest tutorem, to ja przypomnę – co przypomnę sobie głównie i podzielę się z państwem refleksją – że będąc w szkole średniej, a więc jakiegoś, panie profesorze, 50 lat temu, poznałem taką frazę, taki tekst: „Mistrzu mój jedyny i nauczycielu”. A więc mentoring, tutoring, coaching jest zapewne rozwinięciem również i tego zjawiska.

Dziękuję państwu bardzo. Przy okazji jeszcze chciałbym poinformować, że otrzymałem informację, że głosowania, które miały się odbyć o godzinie 10.00, będą o godzinie 12.00, a więc zdecydowanie nie będzie to podkomisja pełna przerw. Zapraszam państwa do naszych dalszych spotkań, jeżeli tematyka będzie się zgadzała, będzie miło spotkać się z państwem i porozmawiać o sprawach dla nas ważnych.

Zamykam dyskusję. Stwierdzam, że porządek dzienny został wyczerpany. Zamykam posiedzenie. Dziękuję państwu bardzo.